

מגילה טו

עניין: כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם

מהר"ל אור חדש אסתר ב, כב

דבר בשם אומרו וזה כי גאולה זאת בפרט היתה משונה מכל הגאולות כי היתה גאולה זאת כאשר היו ישראל בהסתרת פנים בגלות לא כמו שאר גאולה שבא השם יתברך לגאול אותם מתוך צרה וכאן אף על גב שעשה השם יתברך גאולה זאת מכל מקום נשארו ישראל בגלותם כי פורעניות הזמן יותר קשה כאשר היה צרה תוך צרות הגלות כמו שאמרנו למעלה שלכך אמרו בסוף מסכת חולין (קלט, ב) אסתר מן התורה מניין שנאמר (דברים לא, יח) ואנכי הסתר אסתיר וגומר ומה ענין אסתר לזה יותר משאר גלויות אבל רצה לומר כי דבר זה הוא הסתרת פנים לגמרי אשר היה מעשה הזמן בגלותם

היתה זאת אבל הגאולה הזאת מי מוכיח שיהיה הכל מן הש"י ואם היתה אסתר אומרת ראו הטובה שעשיתי עמכם כי הצלתי אתכם מן הפורענות א"כ לא היה גודע חסדי ה' וא"כ בחנם הביא הגאולה ולא הי' הש"י מביא הגאולה כי כל גאולה בשביל שידעו כי הוא יתברך גאל אותם וגאולה זאת מי מודיע אבל כאשר היה אסתר מוכנת לתלות הדבר במי שעשה שהרי אמרה הדבר למלך בשם מרדכי אף מה שעשה אדם ולא אמרה לאחשורוש כי אני עשיתי הטובה הזאת לך כדי שיחזיק המלך טובה אליה אלא תלה במרדכי א"כ כ"ש שתהיה תולה הגאולה ממי שבא הגאולה ממנו באמת שהיא ידעה והכירה בדבר זה כי היה חכמה גדולה מכרת הניסים שנעשו לה ולכך אמרה כל האומר

מהר"ל דרך חיים פ"ו סוף ברייתא ז

ומה שאמר הא למדת כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם, יש לשאול מנ"ל דבשביל זה הי' הגאולה ע"י אסתר, ועוד כל מדת הקב"ה מדה כנגד מדה ודבר זה שהאומר דבר בשם אומרו מה טעם שיזכר להביא גאולה. ויש לדעת כי כאשר הקב"ה מביא גאולה, הש"י רוצה שידעו כי הוא יתברך פעל, ולא יאמר לא הש"י פעל כל זאת רק חכמתם ועוצם ידם. וכן תמצא בגאולת מצרים כתיב (שמות ד') וידעו מצרים כי אני ה' בהוציא אותם מארץ מצרים. ולפיכך אם לא היתה אסתר בעלת מדה זאת לתלות הדבר במי שראוי לתלותה והיתה ח"ו אומרת לישראל אני עשיתי ברוב חכמתי כדי להתגדל ולהתפאר, לא היתה אסתר ראוי שתבא הגאולה על ידה, שהש"י

בגאולה זאת לא היו אותות ומופתים כלל, וא"כ י"ל שיאמר כי לא היתה הגאולה מן הש"י והי' אפשר לאסתר לומר כי היא עשתה זאת. ואף בימי חשמונאים שגאלם מידי יון היה נס נראה דהיינו בנרות כדי שידעו כי הש"י הי' מגביר אותם על היונים ולא יאמרו כחם ועוצם ידם עשתה זאת, ובכאן אצל אחשורוש לא היה שום נס נגלה לדבר זה, מפני כי היו בגלות והיו בהסתרת פנים ולא שייך שיהיה בהם נס נגלה

